

Bernard Cornwell

PRÁZDNÝ TRŮN

Vládce umírá a v zemi začíná boj o uvolněný trůn

PRÁZDNÝ TRŮN

Bernard Cornwell

PRÁZDNÝ TRŮN

Přeložil Jiří Beneš

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2015

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2014 Bernard Cornwell

Mapa © 2014 by John Gilkes

All rights reserved.

Z anglického originálu *The Empty Throne*

(First published by HarperCollinsPublishers, London, 2014)

přeložil © 2015 Jiří Beneš

Redakce textu: Růžena Steklačová

Jazyková korektura: Jan Řehoř

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-271-9

Věnováno Peggy Davisové

OBSAH

Mapka

9

MÍSTNÍ NÁZVY

11

PROLOG

13

ČÁST PRVNÍ

Umírající pán

37

ČÁST DRUHÁ

Paní Mercie

103

ČÁST TŘETÍ

Bůh války

193

HISTORICKÁ POZNÁMKA

299

MÍSTNÍ NÁZVY

Způsob psaní jmen v anglosaské Anglii byl kolísavý, proměnlivý a nejistý, bez důsledností a zásad i pokud šlo o názvy samy. Londýn byl tedy uváděn a zaznamenáván jako Lundonia, Lundenberg, Lundenne, Lundene, Lundewic, Lundenceaster či Lundres. Uvědomuji si, že někteří čtenáři by nepochybně dali přednost jiným názvům, než jaké uvádím v následujícím přehledu i v celé své knize, ale já jsem obvykle využil prapísemných znění, která jsem našel v *Oxford Dictionary of English Place-Names* (*Oxfordském slovníku místopisných názvů*) pro léta nejbližší období 871–899 n. l. nebo do něho spadající. Ani toto řešení však není zcela spolehlivé. V roce 956 se např. Hayling Island psal dvěma různými způsoby – Heilincigae a Hæglingaiggæ. A ani já jsem nebyl vždy důsledný, takže jsem dal přednost moderní Anglii (England) před názvem Engla-land a místo Norðhymbraland užívám názvu Northumbrie, abych nevyvolal dojem, že hranice či meze starodávného království se shodují s hranicemi dnešního hrabství. Takže i tento seznam, stejně jako způsob psaní názvů samých, je kolísavý a nedůsledný.

Abergwaun	Fishguard, hrabství Pembrokeshire
Alencestre	Alcester, hrabství Warwickshire
Beamfleot	Benfleet, hrabství Essex
Bebbanburg	hrad Bamburgh, Northumbrie
Brunanburh	Bromborough, hrabství Cheshire
Cadum	Caen, Normandie
Ceaster	Chester, hrabství Cheshire
Cirrenceastre	Cirencester, hrabství Gloucestershire
Cracgelad	Cricklade, hrabství Wiltshire

Cumbraland	Cumbrie
Defnascir	hrabství Devonshire
Eoferwic	York, hrabství Yorkshire
Eveshamme	Evesham, hrabství Worcestershire
Fagranforda	Fairford, hrabství Gloucestershire
Fearnhamme	Farnham, hrabství Surrey
Gleawecestre	Gloucester, hrabství Gloucestershire
Lundene	Londýn
Lundi	ostrov Lundi, hrabství Devon
Mærse	řeka Mersey
Neustria	nejzápadnější provincie Frankie zahrnující Normandii
Sæfern	řeka Severn
Scireburnan	Sherborne, hrabství Dorset
Sealtwic	Droitwich, hrabství Worcestershire
Teotanheale	Tettenhall, hrabství West Midlands
Thornsæta	hrabství Dorset
Tyddewi	St Davids, hrabství Pembrokeshire
Wiltuncir	hrabství Wiltshire
Witanceaster	Winchester, hrabství Hampshire
Wirhealum	poloostrov Wirral, hrabství Cheshire

PROLOG

Jsem Uhtred, syn Uhtreda, syna Uhtreda, jehož otec se rovněž jmenoval Uhtred. Můj otec psal své jméno takto, Uhtred, ale znám i jiné podoby, jako Utred, Ughtred, nebo dokonce Ootred. Některá z těchto jmen jsou na starých pergamenech, jež prohlašují, že Uhtred, syn Uhtreda a vnuk Uhtreda, je jediný a věčný právoplatný vlastník panství pečlivě vyznačeného kameny a hrázemi, duby a jasany, močály a břehem moře. Toto panství leží na severu země, kterou jsme si zvykli nazývat Engalaland. Je to panství, na něž pod větrnou oblohou útočí zpěněné vlny oceánu; panství, jež nese jméno Bebbanburg.

Já jsem Bebbanburg uviděl až jako dospělý muž, a když jsme na jeho valy zaútočili poprvé, neuspěli jsme. Tehdy vládl tvrzi otcův bratranec, jehož otec dávno předtím ukradl tvrzi i panství mému otci. Z toho vznikla krevní msta. Církev se jí pokusila ukončit s tím, že nepřáteli všech saských křesťanů jsou pohanští severané, Dánové nebo Norové. Můj otec ji však předal mně a přiměl mě, abych přísahal, že v ní budu pokračovat. Kdybych to odmítl, zbavil by mě dědických práv, stejně jako to udělal mému staršímu bratrovi, i když v jeho případě ne proto, že by nechtěl přijmout mstu za svou, ale protože se stal křesťanským knězem. Původně jsem se jmenoval Osbert, ale když mého bratra vysvětili na kněze, přenesl otec jeho jméno na mě. Teď jsem tedy Uhtred z Bebbanburgu.

Můj otec byl pohan, válečník, z něhož šel strach. Často mi říkával, že se bál svého otce, i když jsem tomu nevěřil, neboť jsem si nedovedl před-

stavit, že by se on někdy něčeho bál. Mnozí lidé tvrdí, že nebýt mého otce, už by se naše země jmenovala Daneland a všichni bychom uctívali Thora a Wodena. A je to tak. Je to pravda, navíc zvláštní pravda, protože můj otec křesťanského boha nenáviděl a nazýval ho bohem ukřižovaným. Přesto navzdory této nenávisti strávil téměř celý svůj život bojem proti pohanům. Církev není ochotná přiznat, že Englland vděčí za svou existenci jemu, a tvrdí, že se tak stalo zásluhou křesťanských válečníků. Lid však zná pravdu, a proto by měl být můj otec nazýván Uhtredem z Engllandu.

V roce 911 našeho Pána však žádný Englland neexistoval. Byly pouze Wessex, Mercie, Východní Anglie a Northumbrie, a když v tom roce zima přešla v nevlídné jaro, ocitl jsem se řízením osudu na hranici Mercie a Northumbrie, v hustě zalesněném kraji severně od řeky Mærse. Bylo nás osmatřicet, všichni na dobrých koních, na nichž jsme čekali pod holými větvemi stromů vysokého lesa. Pod námi se táhlo údolí, kterým protékala na jih bystrina a v jehož zastíněných místech se stále ještě držel mráz. Zdálo se prázdné, ale jen chvíli předtím projelo podél potoka na jih asi pětadesát jezdců a zmizelo z dohledu tam, kde se potok i celé údolí ostře stáčely k západu. „Za chvíli tu budou,“ ozval se Rædwald.

Věděl jsem, že to řekl z nervozity, a neodpověděl jsem. Také mě svíral neklid, ale snažil jsem se nedávat ho najevo. Představoval jsem si, co by v téhle situaci dělal můj otec. Zřejmě by seděl přihrbený v sedle a bez hnutí by čekal. A tak jsem se i já nahrbil a upřeně jsem zíral do údolí. Po chvíli jsem se dotkl jílce meče.

Jmenoval se Havraní zobák, ale dříve se zřejmě nazýval jinak, protože patřil Sigurdu Thorrsonovi, a ten ho musel pojmenovat. Nikdy jsem však nezjistil, jak to jméno znělo, i když jsem si zpočátku myslel, že to bylo Vlfberht, neboť tohle podivné slovo bylo velkými písmeny vyryto na čepeli. Vypadalo takhle:

†VLFBERHT†

Později mi však otcův přítel Finan řekl, že Vlfberht je jméno francského kováře, který ten meč vykoval, a že je to nejlepší a nejdražší zbraň

v celém křesťanském světě. Ta zbraň musela být křesťanská, protože Vlfberht vkládal před své jméno a také do něj křesťanský kříž. Zeptal jsem se Finan, jak bychom mohli Vlfberhta najít, abychom od něho koupili víc takových mečů, ale Finan odpověděl, že tenhle kovář pracuje s magií a v tajnosti. Nějaký kovář odejde na noc od své výhně, a když se ráno vrátí, zjistí, že v jeho kovárně byl Vlfberht a nechal tam meč vyko- vaný v pekelném ohni a zakalený v dračí krvi. Dal jsem meči jméno Havraní zobák, neboť na Sigurdově praporci byl havran. Musel to být meč, kterým Sigurd bojoval se mnou, když mu můj *seax* rozpáral břicho. To se stalo minulý rok během bitvy u Teotanhealu, kde jsme Dány porazili a vyhnali je ze střední Mercie. V téže bitvě můj otec zabil Cnuta Ranulfsona, ale v okamžiku, kdy vedl smrtící ránu, zranil Cnutův meč pojmenovaný Ledový šíp zase jeho.

Havraní zobák byl dobrý meč a já jsem si ho cenil víc než otcova Hadího dechu. Byl dlouhý, ale překvapivě lehký, a přesto se o jeho čepel zlomil ne jeden meč mých nepřátel. Byl to meč válečníka a v ten den, ve vysokém lese nad mrazivým údolím s bystřinou, jsem se co chvíli dotý- kal jeho jílce a čekal jsem. Vedle Havraního zobáku jsem měl i svůj *seax* jménem Attor. Slovo *attor* znamená zášť a můj Attor byl krátký meč vhodný pro boj ve štítové hradbě, kde si nepřátelé dýchají do tváře a ke smrtící ráně hledají skuliny mezi štíty. Chystal jsem se bojovat, takže jsem měl rovněž svůj kulatý štít s vlčí hlavou, znakem našeho rodu, na hlavě mi seděla přilba s vlčí hlavou na temeni a trup mi kryla francká drátěná košile, navlečená na koženém kabátci. A to vše mi halil plášť z medvědí kožešiny. Jsem Uhtred Uhtredson, právoplatný pán Bebban- burgu, a ten den mě svírala nervozita.

Vedl jsem bojovou družinu. Bylo mi pouhých jednadvacet let, přitom někteří z mužů za mnou byli dvakrát tak staří a mnohokrát zkušenější. Avšak já jsem byl syn Uhtreda, jejich pána, a tak jsem jim velel. Většina mých mužů čekala vzadu mezi stromy a se mnou vyjeli k okraji lesa jen Rædwald a Sihtric. Oba byli starší než já a oba měli za úkol poskytovat mi rady, anebo spíš dbát na to, abych v unáhlenosti neudělal nějakou hloupost. Sihtrika jsem znal odjakživa, protože patřil k těm, kterým otec věřil nejvíc, zatímco Rædwald byl bojovník ve službách paní Æthelflaed.

„Možná se neobjeví,“ řekl právě on. Byl to klidný a obezřetný muž a já jsem ho tak trochu podezíral, že si přeje, aby se nepřítel neobjevil.

„Ale objeví,“ zabručel Sihtric.

A opravdu se objevili. Přihnali se od severu, jezdci se štíty, kopími, sekerami a meči. Norové. Naklonil jsem se dopředu a snažil jsem se jezdce cválající podél potoka spočítat. Tři posádky? V každém případě nejmíň sto mužů a mezi nimi zřejmě i Haki Grimmson, protože jsem viděl jeho praporec.

„Sto dvacet,“ řekl Sihtric.

„Víc,“ mínil Rædwald.

„Sto dvacet,“ trval na svém Sihtric.

Takže sto dvacet jezdců pronásledujících pětadesát jiných, kteří projeli údolím před nějakou dobou. Sto dvacet mužů pod praporem Hakiho Grimmsona, na němž se třepetal znak s červenou lodí na bílém moři. Červená barva však už vybledla a zdála se spíš hnědá, navíc šmouhy z ní bílé moře špinily, takže to vypadalo, jako by loď s vysokou přídí krvácela. Korouhevník jel za mohutným mužem na silném černém koni. To musel být Haki. Haki Grimmson, Nor, který se původně usadil v Irsku, odkud pak dopluhl do Británie a našel si volné území severně od řeky Mærse. A teď zřejmě usoudil, že by mohl zbohatnout nájezdy na jih do Mercie. Odvlékal otroky, kradl dobytek, půdu i usedlosti, dokonce se odvážil zaútočit na římské hradby Ceasteru, i když tam ho posádka paní Æthelflaed snadno odrazila. Byl to zkrátka bastard, před nímž si nikdo nebyl jistý životem ani majetkem, a proto jsme tady severně od Mærse čekali ukrytí mezi stromy a pozorovali jsme, jak bojovná horda Norů cválá cestou ztuhlou mrazem podél potoka k jihu.

„Myslím, že už...,“ začal Rædwald.

„Ještě ne,“ přerušil jsem ho. Dotkl jsem se jílce Havraního zobáku, abych se ujistil, že se v pochvě pohybuje volně.

„Ještě ne,“ souhlasil Sihtric.

„Godriku!“ zavolal jsem tiše a z místa, kde čekali mí muži, ke mně přijel můj sluha, dvanáctiletý chlapec jménem Godric Grindanson. „Kopí,“ řekl jsem mu.

„Ano, pane,“ odpověděl a podal mi jasanové kopí dlouhé devět stop, s těžkou železnou hlavicí.

„Pojedeš za námi,“ přikázal jsem Godrikovi. „Dost daleko za námi. Máš roh?“

„Ano, pane.“ Zvedl roh a ukázal mi ho. Kdyby se věci nevyvíjely dobře, byli jsme připraveni přivolat troubením na pomoc těch pětadesát jezdců kdesi vpředu, i když jsem pochyboval, že by nám mohli účinně pomoci, pokud by na mou malou družinu Hakiho hroziví jezdci udeřili.

„Kdyby sesedli, pomůžeš jejich koně odehnat pryč,“ řekl chlapci Sihtric.

„Ale to bych se měl držet blízko...“, začal Godric. Bylo mi jasné, že chce zůstat po mém boku a zapojit se do boje, ale Sihtric ho udeřil hrbelem ruky přes tvář a umlčel ho.

„Řekl jsem, že pomůžeš odehnat koně, nic víc.“

„Ano,“ přikývl chlapec. Na rtu se mu objevila krev.

Sihtric zahýbal mečem v pochvě, aby ho měl volný. Jako chlapec byl sluhou mého otce, a tenkrát jistě také chtěl být v boji po boku dospělých mužů. Teď však věděl, že pokoušet se bojovat proti severanům zoceleným nesčetnými šarvátkami by byl pro chlapce ten nejrychlejší způsob, jak na tomto světě skončit. „Jste připraveni?“ napověděl mi.

„Jdeme na ně a pobijeme je,“ řekl jsem.

Hakiho družina zatočila na západ a zmizela z dohledu. Jeli podle potoka, který asi dvě míle za ostrým ohybem údolí k západu ústil do přítoku řeky Mærse. V místě, kde se oba toky slévaly, se nacházel nízký kopec, nebo spíš dlouhý pahorek porostlý trávou, takže vypadal jako pohřební mohyly dávných lidí, rozseté po celé zemi. A tam Haki zemře, nebo bude poražen, což je konec konců totéž.

Rozjeli jsme se po svahu dolů, ale zvolna, neboť jsem nechtěl, aby nás Hakiho muži uviděli, kdyby se někdo z nich ohlédl. Nejeli jsme tedy rychle, a já jsem dokonce zpomalil, zatímco Sihtric pokračoval jako průzkumník dál. Viděl jsem, že dojel k místu, odkud se mu otevřel výhled na západ, a tam sesedl. Přikrčil se a pak zvedl ruku na znamení, že nic neohrozí. Po chvíli se vrátil ke koni a zamával na nás. Dojeli jsme tedy k němu. „Tam,“ mávl rukou dál do údolí. „Zastavili a svésili štíty ze zad,“ řekl sykavě, protože mu v bitvě u Teotanhealu dánské kopí vyrazilo

přední zub. Když Norové projížděli pod námi, měli štíty pověšené na zádech, ale v místě, kde údolí pomalu končilo, Haki zřejmě poručil svým mužům, aby se připravili na boj. My jsme už měli štíty navlečené na paži.

„Až dojedou na konec údolí, sesednou,“ řekl jsem.

„A utvoří štítovou hradbu,“ dodal Sihtric.

„Takže žádný spěch,“ dokončil jsem myšlenku a zazubil jsem se.

„Ale můžou si pospíšet,“ varoval Rædwald. Zřejmě měl strach, aby boj nezačal bez nás.

„Ne,“ zavrtěl jsem hlavou. „Čeká na ně šedesát pět Sasů. Norů je sice víc, ale Haki bude i tak opatrný.“ Norů bylo skoro dvakrát tolik než Sasů, ale ti stáli na kopci a už teď čekali seřazeni ve štítové hradbě. Haki a jeho muži budou muset sesednout dost daleko od nich, aby na ně Sasové nezaútočili dřív, než se stačí seřadit. Teprve pak, až utvoří svou štítovou hradbu a sluhové odvedou koně do bezpečné vzdálenosti, budou moct zahájit postup vpřed. A to ještě pomalu. Boj ve štítové hradbě, kdy člověk cítí dech nepřítele a meče sekají a bodají, vyžaduje obrovskou odvahu. Byl jsem přesvědčený, že Norové budou postupovat zvolna, sebejistí svou početní převahou, ale opatrní, protože nemohou vědět, jestli na ně Sasové nenastražili past. Haki si nemohl dovolit ztrácet muže. Z toho všeho mi vycházelo, že i když o svém vítězství nepochybuje, přesto bude opatrný.

Irští Norové měli snahu pronikat do Británie. Finan, nejspolehlivější druh mého otce, tvrdil, že irské kmeny jsou pro ně příliš děsivými nepřáteli, a tak se Norové museli omezovat na východní pobřeží Irska. Věděli však, že na naší straně moře, severně od Mærse a jižně od skotských království, je pusté, nikým neobsazené území, a tak na svých lodích přeplouvali Irské moře a usazovali se v údolích Cumbrelandu. Cumbreland je součást Northumbrie, ale dánský král v Eoferwiku nově příchozí vítal. Dánové se obávali vzrůstající moci Sasů a Irové a Norové byli divocí bojovníci, kteří jim mohli pomoci udržet si to, co měli. Haki byl pouze posledním z nich, ale stejně jako všichni ostatní severané doufal, že zbohatne na účet Mercie. Proto mě paní Æthelflaed vyslala, abych ho zničil. „Pamatujte na to, že naživu má zůstat jen jediný z nich!“ zvolal jsem na své muže.

Nechávej naživu jen jednoho, radil mi vždycky otec. Jenom jednoho, aby donesl špatnou zprávu ke svým a vzbudil v nich strach. Jenže podle

počtu se zdálo, že Hakiho muži jsou tady všichni, takže ten, který přežije, by donesl zprávu o porážce jenom vdovám a sirotkům. Kněží nám říkali, že máme své nepřátele milovat, i když s nimi nemáme mít soucit, ale Haki nezasloužil ani jedno z toho. Vyrážel k loupežným nájezdům až do okolí Ceasteru a tamní posádka, jež stačila tak na obranu města, neměla dost mužů, aby mohla část z nich vyslat přes Mærse, a proto požádala o pomoc nás. Vyhověli jsme jim, a tak jsme teď jeli podél potoka na západ, nyní už bez spěchu, s nímž jsme projížděli skalami. Zakrslé olše, s holými větvemi ohnutými k východu neustávajícími větry od moře, houstly. Minuli jsme vypálenou usedlost, z níž zbyly jen zčernalé kameny ohniště. Byla to nejjihnější z Hakiho síní a první, na kterou jsme zaútočili. Během dvou týdnů od chvíle, kdy jsme přijeli do Ceasteru, jsme vypálili tucet takových usedlostí, odvedli z nich desítky kusů dobytka, pozabíjeli lidi, kteří v nich žili, a odvedli děti do otroctví. A teď si Haki myslel, že nás dostal do pastí.

Při houpavém kroku mého hřebce mě do drátěné košile na hrudi tloukl zlatý kříž, který jsem měl zavěšený na krku. Podíval jsem se na jih, kde se mezi mraky na blednoucí obloze ukazoval stříbrný kotouč slunce, a vyslal jsem tichou modlitbu k Wodenovi. Jsem zpola pohan, možná míň než zpola, ale byl jsem svědkem toho, že i můj otec se někdy modlil ke křesťanskému bohu. „Je mnoho bohů a nikdy nevíš, který z nich je právě ochotný ti naslouchat, takže není na škodu modlit se ke všem,“ radil mi.

Proto jsem se modlil k Wodenovi. Jsem z tvé krve, říkal jsem mu, tak mě ochraňuj. Opravdu jsem byl z jeho krve, protože náš rod pocházel z Wodena. Jednou tenhle bůh sestoupil na zem a spal s lidskou dívkou, ale to bylo dávno předtím, než naši lidé přepluli přes moře do Británie. „On s tou dívkou nespál, jenom si s ní božsky zašpásoval,“ dodával otec s úsměškem. Často jsem uvažoval, proč už bohové na zem nesestupují. To by přece víru v ně posílilo.

„Ne tak rychle!“ zavolal Sihtric a já jsem se zastavil. Stále jsem přemýšlel o bozích, jak špásují s našimi lidskými děvčaty, ale pak jsem si všiml, že tři naši mladí muži vyrazili dopředu. „Ale vraťte se!“ zavolal za nimi Sihtric a pak se na mě zazubil. „Nepustí se daleko, pane.“

„Měli bychom vyslat zvědy,“ radil Rædwald.

„Už jsme jim dali dost času,“ řekl jsem. „Jedeme dál.“

Věděl jsem, že Haki poručí svým mužům sesednout, než zaútočí na štítovou hradbu. V sedle se proti štítové hradbě útočit nedá, protože koně před ní uhnou. Hakiho muži tedy musí utvořit vlastní štítovou hradbu, aby na tu saskou, která na ně čekala na dlouhém nízkém pahorku, mohli zaútočit. Jenže my se k nim přizženeme zezadu, takže naši koně před sebou budou mít zadní stranu štítové hradby, která není tak jednotlivá jako přední a tvoří ji odkrytá těla bojovníků. Přední řada je val sevrěných štítů a lesknoucích se zbraní, zatímco zadní je ta, kde začíná panika.

Odbočili jsme trochu k jihu, abychom objeli výběžek návrší, a pak jsme je uviděli. Z průrvy v mracích vyšlehl šikmý pruh světla a jasně ozářil křesťanské korouhve na kopci. Čepele zbraní se zaleskly. Šedesát pět mužů, pouhých šedesát pět, stálo pod praporci s křížem na vrcholu kopce v těsně sevrěné štítové hradbě o dvou řadách. A mezi nimi a námi se stále ještě řadila Hakiho štítová hradba, přitom ještě blíž k nám vpravo hlídali chlápci jejich koně. „Rædwalde, pošli tři muže, aby ty koně odehnali!“ ukázal jsem.

„Ano, pane.“

„Běž s nimi, Godriku!“ zavolal jsem na svého sluhu a pak jsem pozvedl těžké kopí s jasanovou žerdí. Norové nás stále ještě nespatriili. Věděli jen, že hluboko na území ovládané Hakim pronikli nájezdníci z Mercie, a tak se pustili do jejich pronásledování. Byli přesvědčeni, že je snadno pobijí, avšak chvíle, kdy zjistí, že se nechali vlákat do pasti, se blížila. „Na ně!“ zařval jsem a zařal jsem koni ostruhy. „Pobijte ty bastardy!“

O tom zpívají pěvci, o pobíjení nepřátel. Večer v síních, když kouř z ohniště pod střechou houstne, rohy s pivem jsou plné a hudebník drnká na struny, zpívají se písně o bojích. Jsou o našem rodu, o našich lidech a o tom, jak vzpomínáme, co se událo v minulosti. Říkáme pěvcům bardí a tihle muži nám připomínají slávu našich předků, kteří nám tuto zem vybojovali. Ale o Hakim se žádné norské písně zpívat nebudou, pomyslel jsem si, protože o dnešním boji a mém vítězství budou zpívat Sasové.

A my jsme útočili. Řítili jsme se na nepřítel s napřaženými kopími a se štíty těsně u těla. Hearing, můj silný a statečný kůň, tepal kopyty

zem stejně jako ostatní naši koně nalevo i napravo ode mě. Teprve teď se Norové otočili a muži v zadní řadě jejich štítové hradby na nás zírali strnulý úžasem. V první chvíli nevěděli, co dělat. Pak se někteří rozběhli ke koním a jiní se pokoušeli narychlo zformovat novou štítovou hradbu obrácenou proti nám. Jenže to se nemohlo obejít bez zmatku, a když jsem postřehl, že se v jejich řadě otevírají mezery, věděl jsem, že už teď jsou to mrtví muži. Sasům na podlouhlém pahorku mezitím chlapi přiváděli koně, zatímco my jsme se blížili k Norům z opačné strany, abychom začali zabíjet.

A zabíjeli jsme.

Soustředil jsem se na vysokého muže s černým vousem, v drahé drátěné košili a s přilbou s chocholem z orlích per. Něco křičel, zřejmě svolával své muže, aby semkli štíty s jeho štítem, na němž měl orla s rozepjatými křídly, ale pak uviděl mě a poznal svůj osud. Zapřel se, štít s orlem před sebou a meč nad hlavou, a já jsem věděl, že chce zasáhnout Hearinga, oslepit ho nebo mu roztrástit zuby. Vždycky je třeba bojovat s koněm, ne s jezdcem. Stačí zabít nebo zranit koně a jezdec, který z něj sletí, je ztracený. Jenže štítová hradba Norů se rozpadávala a muži se v panice rozbíhali, i když jsem slyšel výkřiky, které se snažily prchající zastavit a seskupit k obraně. Nalehl jsem na napřážené kopí, pak jsem se dotkl Hearinga levým kolenem a hřebec změnil směr. Muž s černým vousem máchl mečem a ťal do Hearingovy hrudi místo do hlavy. A i když vytryskla krev, nebyla to rána smrtelná ani koně nezranila tak, že by mě nedokázal nést. Zato mé kopí prorazilo Norův štít, rozseklo desku z vrbového dřeva a proniklo drátěnou košilí. Cítil jsem, že hrot kopí roztrástil muži s vousem hrudní kost. To už jsem kopí pustil, tasil jsem Havraní zobák a otočil Hearinga zpátky, abych vzápětí vrazil meč dalšímu Norovi do zad. Čepel vykovaná čarodějem pronikla drátěnou košilí, jako by to byla borová kůra. Hearing vjel mezi dva muže, srazil oba na zem a znovu jsme se otočili. Všude kolem panoval chaos mužů zachvácených panikou, mezi něž vjížděli naši jezdci, aby zabíjeli. A k pahorku příjížděli další muži na koních, celá naše síla s praporci nad hlavou, a všichni s řevem bodali, sekali a zabíjeli. „Merewalhu, zastav ty koně!“ zazněl náhle nezvykle vysoký hlas.

Hrstka Norů doběhla ke svým koním, ale Merewalh, tvrdý bojovník, vedl muže, aby je pobili. Haki byl stále naživu, obklopený asi třiceti až čtyřiceti muži, kteří utvořili kolem svého pána bariéru štítů, i když tihle muži mohli pouze přihlížet tomu, jak nepřítel sráží jejich druhy. Ale i my jsme už měli ztráty. Zahlédl jsem tři koně bez jezdců a jiný kůň se válel v tratolišti krve na zemi, bil kolem sebe kopyty a dodělával. Znovu jsem se obrátil do bojové vřavy a sekl mečem po muži, který se právě zvedal ze země. Byl zpola omráčený a potácel se a po mé ráně do přilby padl jako podřátý. Muž nalevo ode mě zařval a máchl těžkou obouruční sekerou, ale Hearinging, mrštný jako kočka, uskočil a čepel sekery sklouzla po mé přilbě. Opět jsme se otočili. Máchl jsem Havraním zobákem a jenom jsem postřehl, že vystříkla krev. Řval jsem jako šílený a křičel jsem své jméno, aby mrtví věděli, kdo je z tohoto světa sprovodil.

Znovu jsem pobídl Hearinginga a se skloněným mečem jsem se rozhlížel po bílém koni jménem Gast. Uviděl jsem, že je asi padesát kroků ode mě. Jeho jezdec mířil s mečem v ruce ke zbylému houfci Hakiho strážců, ale cestu mu zkřížili tři další jezdci a zastavili ho. Pak jsem na bílého koně zapomněl, protože jsem postřehl muže s mečem nad hlavou, který se po mě chystal seknout. Byl už bez přilby a polovinu tváře měl zalitou krví. Viděl jsem, že mu další krev prosakuje v pase, ale stále se tvářil děsivě, z očí mu šlehaly blesky a s řevem po mně máchl. Kryl jsem ránu, čepele o sebe třesly a Havraní zobák jeho meč přerazil tak, že horní polovina odletěla, zabodla se do hrušky mého sedla a zůstala tam. Spodní část Norova meče mi roztrhla botu a já jsem ucítil, že se mi do ní valí krev. Nor se však po ráně zapotácel, a když jsem po něm sekl, roztrástil jsem mu lebku. Opět jsem se rozhlédl a uviděl jsem, že Gerbruht sesedl a mlátí sekerou do mrtvého nebo téměř mrtvého muže. Už své oběti rozsekl břicho a zdálo se, že je odhodlaný ho doslova rozčtvrtit, protože zběsile řval a sekal do něho těžkou sekerou dál, až kolem něj stříkala krev a létaly kusy masa, rozervané drátěné košile a roztráštěných kostí.

„Co to děláš?“ křikl jsem na něj.

„Řekl, že jsem tlustoch!“ odpověděl Gerbruht, Frís, který se k nám přidal během zimy. „Ten bastard řekl, že jsem tlustoch!“

„Však taky jsi,“ odpověděl jsem, a byla to pravda. Gerbruht měl břicho

jako sud, nohy jako sloupy a pod vousem tři brady, ale zato byl obrovsky silný. V boji z něj šla hrůza, i když to byl dobrý druh, na kterého se mohl člověk ve štítové hradbě spolehnout.

„Ale teď už mně do tlustochů nadávat nebude,“ zavrčel Gerbruht, znovu se rozmáchl a mocnou ranou rozdrtil mrtvému hlavu, až se kolem rozstříkl mozek. „Zatracenej bastard hubenej!“

„Kdyby ses tak necpal, nikdo by ti do tlustochů nenadával.“

„Když já mám pořád hlad.“

Otočil jsem koně a uviděl jsem, že je po boji. Haki a jeho druhové, kteří ho obklopovali, byli stále naživu, ale všude kolem nich byli moji muži. Naši Sasové také sesedali, aby mohli dobýt raněné a brát jim drátěné košile, zbraně, stříbro a zlato. Jako všichni severané i tihle Norové si navlékali na paže náramky, které dokládaly jejich chrabrost v boji, a my jsme je teď o ně připravovali a snašeli jsme je na potrhany zkrvavený plášť spolu se sponami, přívěsky, zdobením pochev a řetízky strženými z krku. I já jsem stáhl mrtvole muže s černým vousem z paže náramek. Byl zlatý a těžký a bylo na něm cosi vyryté hranatými písmeny, jaká používají Norové. Navlékl jsem si ho na levé zápěstí a přidal ho k ostatním svým náramkům. Sihtric se na mě zubil. Měl zajatce, vyděšeného mladíka, který už byl téměř muž. „Toho necháme naživu, pane,“ řekl Sihtric.

„Dobře,“ souhlasil jsem. „Utni mu ruku, v níž drží meč, pak mu dej koně a nech ho jet.“

Haki nás pozoroval. Dojel jsem ke zbylým Norům, zastavil jsem před nimi a díval jsem se na jejich vůdce. Byl to podsaditý muž se zjizvenou tváří a hnědým vousem. Přílbu v boji ztratil a v rozčuchaných vlasech se mu černala zaschlá krev. Uši mu odstávaly jako ucha džbánů. Vzdorně na mě hleděl. Na krku měl pověšené zlaté Thorovo kladivo. Napočítal jsem, že je s ním dvacet sedm mužů. Stáli v sevřeném kruhu kolem něj, se štíty obrácenými vně. „Staň se křesťanem a můžeš žít,“ zavolał jsem na něho dánsky.

Rozuměl mi, i když jsem pochyboval, že jeho jazykem je dánština. Mé nabídce se jen zasmál a pak směrem ke mně plivl. Nebyl jsem si jistý, jestli jsem mu řekl pravdu, i když jsem věděl, že Sasové mnoho poražených nepřátel ušetřili, pokud souhlasili s přijetím křesťanské víry

a křtem. Rozhodnutí však nebylo na mně, ale na jezdcí na vysokém bílém koni jménem Gast. Otočil jsem se ke kruhu jezdců, kteří teď Hakiho a zbylé Nory obklopovali. „Nech Hakiho naživu a ostatní pobij,“ řekl jezdec na bílém koni.

Dlouho to netrvalo. Většina nejstatečnějších Norů už byla mrtvá a s Hakim zůstala jen hrstka zkušených bojovníků. Zbývající byli mladíci a mnozí z nich křičeli, že se vzdávají. Ale i ty mí muži bez milosti pobíjeli. Já jsem to jen sledoval. Útok vedl Merewalh, který odešel z Æthelredových služeb a přešel k Æthelflaed, a byl to on, kdo vytáhl Hakiho ze změti zkrvavených těl, vzal mu meč a štít a přinutil ho, aby padl před bílým koněm na kolena.

Haki zvedl hlavu. Slunce už viselo nízko nad západním obzorem, takže bylo za jezdcem na bílém koni a Hakiho oslňovalo. Přesto měl tvář zkřivenou nenávistí a opovržením k tomu, kdo na něho shora shlížel. Naklonil hlavu, aby dostal oči do jezdcova stínu, takže teď už možná viděl blýskavou franckou zbroj vydrhnutou pískem, jež zářila jako stříbro. A viděl také bílý vlněný plášť, lemovaný hebkou bílou zimní kožešinou lasice, vysoké boty zavázané bílými šňůrkami a dlouhou pochvu na meč pokrytou naleštěným stříbrem. A když se odvážil zvednout zrak výš, uviděl tvrdé modré oči v tvrdé tváři rámované zlatými vlasy a přilbicí, naleštěnou stejně jako drátěná košile. Přilbici obkružoval stříbrný pásek, z něhož vystupoval stříbrný kříž. „Svlékněte z něj drátěnou košili!“ poručil jezdec v bílém plášti na bílém koni.

„Ano, paní,“ odpověděl Merewalh.

Neboť tím jezdcem byla Æthelflaed, dcera Alfreda, zemřelého krále Wessexu. Byla provdaná za Æthelreda, pána Mercie, ale všichni ve Wessexu i Mercii věděli, že po léta byla milenkou mého otce. A právě Æthelflaed přivedla své muže na sever, aby posílili posádku Ceasteru, a ona také vymyslela past, která dostala Hakiho na kolena před jejím koněm.

Pohlédla na mě. „Počínal sis dobře,“ řekla stroze.

„Díky, paní,“ odpověděl jsem.

„Odvez ho na jih,“ ukázala na Hakiho. „Může zemřít v Gleawecestru.“

Zdalo se mi to zvláštní. Proč ho nenechat zemřít tady, na bledé zimní trávě? „Ty se nebudeš vracet na jih, paní?“ zeptal jsem se.

Bylo jasné, že to považuje za drzost, ale přesto mi odpověděla. „Mám tady ještě mnoho co dělat. Odvez ho tam.“ Začal jsem otáčet koně, ale zvedla ruku a zarazila mě. „A udělej vše, abys tam dorazil ještě před dnem svatého Cuthberta. Rozuměls?“

Uklonil jsem se na znamení, že jsem rozuměl, pak jsme Hakimu svázali ruce za zády, posadili ho na toho nejhoršího koně a rozjeli se s ním zpátky do Ceasteru, kam jsme dorazili po setmění. Mrtvá těla Norů jsme nechali na místě, kde ležela, jako potravu pro krkavce, ale vlastní mrtvé, pouhých pět mužů, jsme vezli s sebou. Vzali jsme také všechny koně Norů a naložili na ně ukořistěné zbraně, zbroj, štíty a oblečení. Jeli jsme zpátky ve vítězné náladě, s Hakiho praporcem, pod korouhví pana Æthelreda s bílým koněm, standartou svatého Oswalda a zvláštní korouhví paní Æthelflaed s bílou husou, jež drží meč a kříž. Husa byla symbolem svaté Werburgh, světice, která zázračně vyhnala z obilného pole husy, i když jsem nikdy nepochopil, proč by mělo být zázračné to, co by dokázal desetiletý chlapec s trochu silnějším hlasem. Dokonce i třínohý pes by ty husy z pole vyhnal, ale tyhle úvahy jsem se před paní Æthelflaed nikdy neodvážil vyslovit, protože světici, která vyhání husy z pole, chovala v nejvyšší úctě.

Burh v Ceasteru postavili Římané, takže na rozdíl od burhů zbudovaných Sasy s valy z hlíny a ze dřeva byly jeho hradby kamenné. Projeli jsme pod vysokou bojovou plošinou nad bránou a pokračovali jsme hlavní ulicí, která se táhla rovná jako šíp mezi vysokými kamennými budovami, od jejichž zdí se odrážel klapot kopyt našich koní. A pak se na oslavu příjezdu paní Æthelflaed rozezněly zvony kostela svatého Petra.

Æthelflaed s většinou svých mužů vešla do kostela, aby vzdala Bohu dík za vítězství, a pak se všichni shromáždili ve velké síni uprostřed ceasterských ulic. Spolu se Sihtrikem jsem odvedl Hakiho do malého kamenného domku a nechali jsme ho se svázanýma rukama na noc tam.

„Mám zlato,“ řekl dánsky.

„Budeš mít slámu místo postele a chcanky místo piva,“ odpověděl mu Sihtric. Pak jsme za ním zavřeli dveře a nechali u něho dva muže na stráž. „Takže teď pojedeme do Gleawecestru?“ zeptal se mě Sihtric cestou do velké síně.

„Slyšel jsi příkaz.“

„A tobě to vyhovuje, že?“

„Vyhovuje? Proč?“

„Protože se zase uvidíš s tou zrzkou od Obilného snopu,“ řekl a roztáhl bezzubá ústa do úsměvu.

„To je jen jedna z mnoha, Sihtriku,“ mávl jsem rukou. „Jedna z mnoha.“

„A taky s tím děvčetem na farmě u Cirrenceastru,“ dodal.

„To není děvče, ale vdova,“ opravil jsem ho. „A vždycky mi říkali, že chránit vdovy je naší křesťanskou povinností.“

„Aha, tak ty tomu říkáš ochrana,“ zasmál se. „Hodláš se s ní oženit?“

„Zbláznil ses? Pokud se kdy budu ženit, tak jen proto, abych něco získal.“

„Ale měl by ses oženit,“ mínil Sihtric. „Kolik ti vlastně je?“

„Myslím, že jednadvacet.“

„Pak už jsi měl být dávno ženatý. A co Ælfwynn?“

„Co je s ní?“

„Taková pěkná malá klisnička. Řekl bych, že umí dobře cválat.“ Otevřel těžké dveře a vešli jsme do síně osvětlené rákosovými loučemi a velkým ohněm v hrubém ohništi, od něhož popraskala římská dlaždicová podlaha. Protože nebylo dost stolů pro muže z posádky burhu a pro ty, které sem na sever přivedla Æthelflaed, seděli někteří na zemi a tak jedli. Já jsem dostal místo u stolu na vyvýšeném pódiu blízko Æthelflaed. Vedle ní seděl na každé straně kněz, a než jsme se směli pustit do jídla, jeden z nich dlouze vyzpěvoval jakousi latinskou modlitbu.

Æthelflaed ve mně vzbuzovala strach. Měla tvrdý výraz, i když se říkalo, že jako mladá žena byla velmi hezká. Avšak teď, v roce 911, jí muselo být čtyřicet let, nebo i víc, a zlaté vlasy už jí prokvétaly šedivými prameny. Měla výrazně modré oči, jejichž pohled dokázal zneklidnit i toho nejneohroženějšího muže. Byl to chladný a zkoumavý pohled a ten, na koho ho upřela, měl pocit, že mu čte myšlenky a pohrdá jimi. Nebyl jsem jediný, kdo měl z Æthelflaed strach. Její dcera Ælfwynn se dokonce před matkou schovávala. Měl jsem Ælfwynn rád, protože nikdy neměla daleko ke smíchu a nezbednostem. Byla o něco mladší než já a v dětství jsme spolu strávili hodně času, z čehož mnozí usuzovali, že

bychom se spolu měli vzít. Nevím, jestli to Æthelflaed považovala za dobrý nápad. Měl jsem pocit, že mě nemá moc ráda, ale zdálo se, že nemá ráda většinu lidí kolem sebe. Přes tento chlad ji Merciané milovali. Její manžel Æthelred byl uznávaným vládcem Mercie, ale lid miloval jeho ženu, s níž on nežil.

„Odvezeš do Gleawecestru všechnu kořist,“ řekla mi Æthelflaed u stolu při hostině. „Všechnu. Nalož ji na vozy. A odvez tam i zajatce.“

„Ano, paní.“ Zajatci byly většinou děti, které jsme odvezli z Hakiho usedlosti v prvních dnech našeho nájezdu, abychom je prodali do otroctví.

„A musíš tam dorazit ještě před dnem svatého Cuthberta,“ připomněla mi znovu. „Rozumíš?“

„Ano, před dnem svatého Cuthberta,“ opakoval jsem poslušně.

Vrhla na mě dlouhý upřený pohled. Také oba kněží vedle ní se na mě dívali a jejich výrazy se mi nezdály o nic přátelštější než ten, jímž si mě měřila ona. „A vezmeš s sebou Hakiho,“ pokračovala.

„Ano, vezmu Hakiho.“

„A pověsíš ho před síní mého manžela.“

„Tak, aby umíral pomalu,“ dodal jeden z kněží. Jsou dva způsoby, jak někoho věšet: rychlejší a pomalejší, při němž odsouzenec trpí. „Ano, otče,“ přikývl jsem.

„Ale nejdřív ho ukaž lidem,“ poručila Æthelflaed.

„Ano, paní. Samozřejmě,“ řekl jsem, ale pak jsem se zarazil.

„Co je?“ zeptala se, když viděla, že jsem znejistěl.

„Lidé budou chtít vědět, proč jsi zůstala tady, paní.“

Svraštila čelo nevolí a rovněž oba kněží se zamračili. „O to se nemusíš starat,“ začal jeden z nich, ale Æthelflaed mávla rukou, aby mlčel. „Mnoho Norů, kteří žijí v Irsku, se chce usadit tady. Tomu je třeba bránit,“ odpověděla mi.

„Ale Hakiho porážka by je měla odradit, ne?“ nadhodil jsem opatrně.

„Ceaster jim nedovolí plavit se po Dee, ale Mæerse je volná,“ řekla aniž odpověděla na mou poznámku. „Takže musím někde na břehu vybudovat burh.“

„Ano, správná myšlenka,“ souhlasil jsem a vysloužil si za to tak pohrdlivý pohled, že jsem zrudl hanbou.

Kývnutím ruky mě propustila. Vrátil jsem se k dušenému skopovému, ale koutkem oka jsem ji pozoroval. Viděl jsem tvrdou linii brady a rty sevřené zlobou a uvažoval jsem, co na ní mého otce přitahovalo a proč si jí lidé tak váží.

Ale pak jsem si řekl, že na tom nezáleží a že zítra už od ní budu daleko.

„Lidé za ní jdou, protože je kromě tvého otce jediná, kdo kdy byl a je ochotný za Mercii bojovat,“ prohlásil Sihtric.

Jeli jsme na jih po cestě, kterou jsem znal. Táhla se podél hranice mezi Mercii a Walesem, jež byla předmětem neustálých sporů mezi waleskými královstvími a Merciany. Walesané byli samozřejmě naši nepřátelé, ale bylo to podivné nepřátelství, neboť v něm proti sobě na obou stranách stáli křesťané. Navíc bez pomoci waleských křesťanů bychom nikdy nevyhráli bitvu u Teotanhealu. Někdy tedy Walesané bojovali za Krista jako u Teotanhealu, ale stejně často pouze kvůli kořisti, když do svých horských údolích odháněli cizí dobytek nebo odváděli otroky. Výsledkem jejich neustálých nájezdů bylo, že všude podél této cesty vyrostly burhy, opevněná města, do nichž se mohli lidé uchýlit v době, kdy do země vtrhl nepřítel, a z nichž mohla posádka vyrážet k výpadům proti němu.

Měl jsem s sebou šestatřicet mužů a svého sluhu Godrika. Čtyři bojovníci jeli neustále vpředu a prozkoumávali kraj podél cesty, zatímco zbývající střežili Hakiho a dva vozy naložené kořistí. Hlídali jsme také osmáct dětí určených pro trhy s otroky, i když Æthelflaed trvala na tom, že nejdřív musíme všechny zajatce ukázat lidem v Gleawecestru. „Chce jim uspořádat podívanou,“ mínil Sihtric.

„Samozřejmě,“ souhlasil otec Fraomar. „Ukážeme lidem v Gleawecestru, že porážíme Kristovy nepřátele.“ Otec Fraomar byl jedním z Æthelflaediných mírnějších kněží, stále ještě mladý muž, zapálený a plný nadšení. Ukázal na vůz před námi, naložený zbrojí a zbraněmi. „To všechno prodáme a za utržené peníze postavíme další burh. Bůh buď pochválen.“

„Bůh buď pochválen,“ opakoval jsem s povinnou úctou.

Věděl jsem, že právě s penězi má Æthelflaed problém. Jestli má posta-

vit nový burh, který bude střežit řeku Mærse, bude potřebovat peníze, a těch nebylo nikdy dost. Její manžel vybíral půdní renty, daně od obchodníků a celní poplatky, jenže pan Æthelred svou ženu nenáviděl. Mercijský lid ji mohl milovat, ale Æthelred měl stříbro a lidé se proti němu báli vystoupit. Dokonce i teď, když ležel v Gleawecestru nemocný, mu projevovali poslušnost. Pouze ti nejstatečnější a nejbohatší se mohli odvážit riskovat jeho hněv tím, že by dali stříbro Æthelflaed.

A Æthelred umíral. V bitvě u Teotanhealu ho ze zadu zasáhlo kopí, jehož hrot prorazil nejen přilbu, ale i lebeční kost. Nikdo nepředpokládal, že se z toho dostane, ale Æthelred poranění přežil, i když se říkalo, že je spíš mrtvý než živý, že blouzní jako pomatenec, že slintá a cuká sebou a někdy vyje jako vlk, ze kterého zažívá stahující kůži. Celá Mercie čekala na Æthelredovu smrt a celá Mercie si kladla otázku, co se bude dít, až se tak stane. Nikdo o tom nemluvil, aspoň ne otevřeně, třebaže v ústraní se už řeči vedly.

Přesto o tom k mému překvapení začal první večer cesty sám otec Framar. Jeli jsme pomalu kvůli vozům a zajatcům a na noc jsme se zastavili v jednom dvorci v blízkosti Westune. Tahle část Mercie byla nově osídlená a bezpečí pro ni zajišťoval burh v Ceasteru. Dvorec původně patřil nějakému Dánovi, ale teď v něm žil jednooký Mercian se svou ženou, čtyřmi syny a šesti otroky. Jeho dům byla chatrč z bláta, dřeva a slámy s ještě ubožejším chlévem, ale všechno obklopovala pevná palisáda z dubových kmenů. „Walesané jsou blízko,“ vysvětlil nám hospodář, proč má tak nákladnou palisádu.

„Ale se šesti otroky ji stejně neubráníš,“ namítl jsem.

„Přijdou sousedé,“ odpověděl stroze.

„Oni ti ji pomáhali budovat?“

„Jo, pomáhali.“

Svázali jsme Hakimu nohy, ujistili jsme se, že pouta na zápěstích jsou pevně utažená, a pak jsme ho přivázali k pluhu vedle hromady hnoje. Osmnáct dětí jsme stěsnali do domu se dvěma muži, kteří je hlídali, zatímco my zbývající jsme se nějak poskládali ke spánku na dvoře plném kravinců. Rozdělali jsme oheň. Gerbruht v jednom kuse jedl a nacpával si břicho velké jako sud, zatímco další Frís Redbad hrál na rákosové píšťaly

teskné melodie, které v mužích vyvolávaly zádumčivou náladu. Z ohně létaly do tmy jiskry. Předtím přšelo, ale pak se mraky protrhaly a objevily se hvězdy. Viděl jsem, že občas jiskry dolétly až na doškovou střechu, a říkal jsem si, jestli nezačne doutnat. Ale sláma porostlá mechem byla vlhká a jiskry vzápětí zhasly.

„Jako v Nunnaminsteru,“ řekl z ničeho nic otec Fraomar.

„Co to je?“ zeptal jsem se po chvíli přemýšlení.

Také kněz pozoroval jiskry, které létaly do tmy a pohasínaly v ní. „Konvent ve Wintanceasteru, v němž zemřela paní Ælswith,“ vysvětlil, i když jsem nebyl o nic chytřejší, proč ho to teď napadlo.

„Manželka krále Alfreda?“

„Bůh dej klidné odpočinutí její duši,“ dodal a pokřížoval se. „Dala ten konvent postavit po Alfredově smrti.“

„A co je s ním?“ stále jsem nechápal.

„Po její smrti část konventu vyhořela. Prý to způsobily jiskry, které zapadly do doškové střechy.“

„Tyhle došky,“ ukázal jsem na dům, „jsou příliš vlhké, aby mohly chytit.“

„Ano, jistě,“ přikývl a dál pozoroval jiskry. „Někteří lidé říkají, že ten požár konventu byla ďáblova pomsta,“ odmlčel se, aby se mohl znovu pokřížovat, „protože paní Ælswith byla tak zbožná duše a unikla mu.“

„Můj otec říkával, že to byla pomstychtivá čubka,“ troufl jsem si poznamenat.

Otec Fraomar se zamračil, ale pak se přece jen kysele usmál. „Bůh dej věčné odpočinutí její duši. Ano, slyšel jsem, že nebylo snadné s ní vyjít.“

„A se kterou to je snadné?“ ozval se Sihtric.

„Paní Æthelflaed si to nepřaje,“ řekl Fraomar, jako by uvažoval.

Měl jsem pocit, že se rozhovor začíná dotýkat něčeho choulostivého. „Co si nepřaje?“ zeptal jsem se po chvíli váhání.

„Jít do kláštera.“

„A ona tam má odejít?“

„Co jiného? Její manžel umírá, takže bude vdova, navíc vdova s majetkem a mocí. Muži nechťejí, aby se znovu provdala, protože tím by se její nový manžel stal příliš mocným. Navíc...“ chtěl ještě něco dodat, ale zmlkl.

„Co navíc?“ zeptal se Sihtric.

„Pan Æthelred učinil poslední vůli, Bůh dopřej klidné odpočinutí jeho duši.“

„A v té vůli je, že jeho žena má odejít do kláštera?“

„Co jiného jí zbývá?“ odpověděl mi otázkou. „Je to tak zvykem.“

„Nedovedu si ji jako jeptišku představit.“

„Ale ona je zbožná žena, velmi zbožná,“ vyhrkl Fraomar, ale pak si zřejmě vzpomněl na její cizoložství. „Samozřejmě není dokonalá,“ dodal po chvíli. „Kdo z nás je však dokonalý a neudělal někdy něco nesprávného? Všichni jsme hříšníci.“

„A co její dcera?“ zeptal jsem se. „Ælfwynn?“

„Ach, to je jen pošetilá děvče,“ mávl Fraomar rukou.

„Jenže když se vdá...“

„Je to jen žena!“ nenechal mě dokončit. „Ta přece nemůže převzít moc svého otce.“ Při té představě se zasmál. „Ne, pro Ælfwynn by bylo nejlepší, kdyby se provdala někam do cizí země. Někam daleko. Možná by si měla vzít nějakého franckého pána. Buď to, nebo odejít do kláštera se svou matkou.“

Choulostivost našeho rozhovoru spočívala v tom, že si nikdo nemohl být jistý, co se stane, až Æthelred zemře. A všem bylo jasné, že k tomu dojde brzy. Mercie neměla krále, přesto pán Mercie Æthelred vládl mocí srovnatelnou s mocí královskou. Samozřejmě si vždycky toužebně přál stát se králem, ale byl závislý na pomoci západních Sasů při obraně mercijských hranic, a Západosasové žádného krále v Mercii nechtěli, nebo spíš chtěli, aby v ní vládl jejich král. Přesto i když Mercii a Wessex sdružovalo spojení, žádná velká láska mezi nimi nepanovala. Merciané měli hrdou minulost, jenže teď byli jen jakýmsi přívěskem Wessexu, a kdyby se Edward Wessexský chtěl prohlásit mercijským králem, mohly by nastat nepokoje. Nikdo tedy nevěděl, co se stane, stejně jako nikdo nevěděl, koho by měl podporovat. Vsadit na oddanost Wessexu, nebo na některého z mercijských ealdormanů?

„Je velká škoda, že pan Æthelred nemá dědice,“ povzdechl otec Fraomar.

„Myslíš legitimního dědice, že?“ řekl jsem a k mému překvapení se kněz zasmál.

„Ano, legitimního dědice,“ souhlasil a pokřičoval se. „Ale Pán už to nějak zařídí,“ dodal zbožně.

Následující den se obloha zatáhla temnými mraky, jež se rozšířily od waleských hor. Během dopoledne začalo pršet a déšť pokračoval a provázel nás na naší pomalé cestě na jih. Jeli jsme po cestě, kterou postavili Římané, a proto jsme trávili každou následující noc v ruinách římských pevností. Na žádné waleské lupičské bandy jsme nenarazili a bitva u Teotanhealu zajistila, že nás takhle daleko na jihu neohrožovali ani Dánové.

Déšť a zajatci naši cestu zpomalovali, ale přece jen jsme konečně dorazili ke Gleawecestru, hlavnímu městu Mercie. Bylo to dva dny před svátkem svatého Cuthberta, i když ještě předtím jsem přišel na to, proč Æthelflaed na tom datu tak trvala. Otec Fraomar se rozjel napřed, aby náš příchod ohlásil, takže nás vítaly hlaholem zvony městských chrámů a u brány čekal shluk lidí. Rozvinul jsem naše praporec: svůj s vlčí hlavou, korouhev svatého Oswalda, Æthelredovu korouhev s bílým koněm a další s Æthelflaedinou husou. Hakiho praporec nesl můj sluha Godric a potupně ho vlácel blátem. V čele naší kolony jel vůz s kořistí, následovali dětští zajatci, za nimi šel Haki přivázaný k ocasu Godrikova koně a vše uzavíral druhý vůz, zatímco mí muži jeli po obou stranách. Po vítězné bitvě u Teotanhealu jsme táhli městem s dvaceti vozy naloženými kořistí, se zajatci, s ukořistěnými koňmi a s tuctem nepřátelských praporců, ale i náš dnešní příjezd poskytl obyvatelům Gleawecestru důvod k oslavě, a tak nás cestou od severní brány až ke vchodu do Æthelredova paláce nadšeně pozdravovali. Dva kněží hodili po Hakim koňský koblih a dav bavili malí chlapi, kteří běželi s námi a Hakimu se posmívali.

U brány Æthelredova sídla nás očekával Eardwulf, velitel Æthelredovy osobní družiny a bratr Eadith, ženy, která s Æthelredem spala. Eardwulf byl chytrý, hezký, ctižádostivý a schopný. V minulosti vedl s úspěchem Æthelredovo vojsko proti Walesanům a říkalo se, že bojoval dobře i u Teotanhealu. „Jeho moc pochází z klína jeho sestry,“ řekl mi jednou můj otec. „Ale nepodceňuj ho. Je nebezpečný.“

Nebezpečný Eardwulf nás přivítal v dokonale vycíděné drátěné košili, přes niž měl přehozený tmavě modrý plášť lemovaný vydrí kožesinou.

Byl bez přilby a tmavé naolejované vlasy měl sčesané dozadu a svázané hnědou stuhou. Vedle něho stál na každé straně kněz a obklopoval ho půltucet mužů, všichni označení Æthelredovým symbolem bílého koně. Když nás Eardwulf uviděl, usmál se, ale já jsem si všiml, že krátce šlehl očima směrem k Æthelflaedině korouhvi. „Jedeš na trh, pane Uhtrede?“ zeptal se mě.

„Otroci, zbroj, meče, kopí, sekery... Chceš něco z toho koupit?“ zvolal jsem.

„A to je kdo?“ ukázal palcem na Hakiho.

Otočil jsem se v sedle. „Haki, norský náčelník, který si myslel, že zbohatne na úkor Mercie.“

„A toho mi prodáš taky?“

„Pověším ho,“ odpověděl jsem. „Pěkně pomalu. Moje paní chce, abych ho pověsil právě tady.“

„Tvoje paní?“

„Tvoje taky,“ neodpustil jsem si, i když jsem věděl, že se mu to nebude líbit. „Paní Æthelflaed.“

Pokud se mi podařilo ho popudit, nedal to na sobě znát. „Takže se činila,“ poznamenal s lehkou ironií. „A hodlá přijet sem?“

„Ne,“ zavrtěl jsem hlavou. „Má tam na severu co dělat.“

„A já jsem myslel, že ji tu za dva dny přivítám na witanu,“ řekl teď už se zjevným sarkasmem.

„Na witanu?“

„Tebe se to netýká. Ty nejsi pozván.“

Uvědomil jsem si, že witan se bude konat na den svatého Cuthberta, a to byl jistě důvod, proč Æthelflaed chtěla, abychom sem přijeli dřív, než se shromáždění mercijských velmožů sejde. Chtěla jim připomenout, že bojuje s jejich nepřáteli.

Eardwulf popošel k Hakimu, prohlédl si ho od hlavy k patě a pak se obrátil zpátky ke mně. „Vidím, že jsi přijel pod korouhvi pana Æthelreda.“

„Samozřejmě.“

„A šel jsi s ní i do boje, ve kterém jsi zajal tady toho bastarda?“ ukázal na Hakiho.

„Kdykoli má paní bojuje za Mercii, nese také vlajku svého manžela.“

„Takže zajatci a kořist patří panu Æthelredovi,“ prohlásil Eardwulf.

„Mám rozkaz obojí prodat.“

„Opravdu?“ zasmál se. „Tak já ti teď dávám nový rozkaz. Protože zajatci i kořist patří panu Æthelredovi, předáš všechno mně.“ Hleděl na mě, jako by mě vyzýval, abych se odvážil mu odporovat. Zřejmě jsem se musel tvářit, jako bych se na něho chtěl vrhnout, protože polovina jeho mužů proti mně napřáhla kopí.

Ze zadu popojel otec Fraomar a postavil se s koněm vedle mě. „Žádný boj!“ zasyčel na mě.

„Pana Uhtreda ani ve snu nenapadlo, že by pozvedl meč proti bojovníkům osobní družiny pana Æthelreda,“ řekl Eardwulf a kývl na své muže. „Zavezte všechno dovnitř,“ ukázal na vozy, kořist, Hakiho i na zajatce a znovu na mě vyzývavě pohlédl. „A vyříd' paní Æthelflaed poděkování za to, že přispěla malým dílem do pokladnice svého manžela.“

Sledoval jsem, jak jeho muži odvázejí kořist a odvádějí otroky bránou do paláce. Eardwulf se spokojeně usmál a mně věnoval úsměšek. „Paní Æthelflaed tedy nemá zájem zúčastnit se witanu?“

„Pozvali jste ji?“ zeptal jsem se.

„Samozřejmě že ne. Je to žena. Ale myslel jsem, že ji bude zajímat, k jakým rozhodnutím witan dospěje.“

Bylo mi jasné, že se snaží vyzvědět, jestli se Æthelflaed v Gleawecestru objeví. Už jsem se chystal odpovědět, že o jejich plánech nic nevím, ale pak jsem se rozhodl říct pravdu. „Nepřijede sem, protože má co dělat na severu. Chce postavit burh na řece Mærese.“

„Burh na řece Mærese?“ opakoval a zasmál se.

A pak už se za ním zavřela brána.

„Bastard!“ zavrčel jsem.

„Má pravdu,“ mínil otec Fraomar. „Pan Æthelred je manžel paní Æthelflaed, takže co je její, je i jeho.“

„Přesto je Æthelred zatracený bastard,“ prohlásil jsem vztekem bez sebe při pohledu na zavřenou bránu.

„Je to pán Mercie,“ řekl otec Fraomar rozpačitě. Patřil k Æthelflaedním stoupencům, ale cítil, že smrt jejího manžela ji připraví o moc i o vliv.

„Je to bastard všech bastardů, protože nám ani pivo nenabídl,“ ozval se Sihtric.

„Pivo, to je dobrý nápad,“ souhlasil jsem.

„Takže jedeme k zrzce ke Snopu?“ zazubil se. „Ledaže by ses chtěl naučit ještě něco víc o farmaření.“

Usmál jsem se stejně jako on. Otec mi dal severně od Cirrenceastru statek s ponaučením, že bych se měl naučit hospodařit. „Muž by měl vědět o obilí, o pastvinách a o dobytku stejně tolik jako jeho správce, jinak ho ten mizera bude podvádět,“ řekl mi. Také ho potěšilo, když viděl, jak dlouhou dobu jsem na statku strávil. Zřejmě by ho zklamalo, kdyby se dozvěděl, že jsem se o obilí, o pastvinách a o dobytku nenaučil téměř nic, zato spoustu jiných věcí od mladé vdovy, které jsem na své farmě poskytl domov.

„Teď jedeme ke Snopu a pak se uvidí,“ řekl jsem a pobídl Hearinga do ulice ke krčmě. A zítra se podívám za svou vdovou, pomyslel jsem si.

Vývěsní štít krčmy tvořil velký snop vyřezaný ze dřeva a já jsem pod ním vjel do rozbláceného dvora, kde jsem předal koně sluhovi. Věděl jsem, že otec Fraomar má pravdu. Pan Æthelred měl zákonné právo vzít si cokoli, co patří jeho ženě, protože vše, co patřilo jí, bylo jeho. Přesto mě překvapilo, jak se Eardwulf zachoval. Æthelred a Æthelflaed žili celá léta ve válečném stavu, i když to byla válka, v níž se nebojovalo. On měl v Mercii zákonnou moc, zatímco ona měla lásku Mercianů. Pro Æthelreda by bylo vcelku jednoduché dát svou ženu uvěznit, ale její bratr byl král Wessexu a Mercie přežívala jen díky tomu, že jí Západosasové přišli na pomoc, kdykoli to bylo třeba. A tak manželé jeden druhého nenáviděli, ale také jeden druhého snášeli a předstírali, že mezi nimi žádné nepřátelství není. Proto si Æthelflaed dávala záležet, aby vystupovala nejen pod svou korouhví s husou, ale i pod korouhví svého manžela s bílým koněm.

Když jsem vcházel do krčmy, představoval jsem si, jak se Eardwulfovi pomstím. Jak mu rozpárám mečem břicho nebo mu jedinou ranou utnu hlavu, či mu nasadím hrot Havraního zobáku na hrdlo a budu poslouchat, jak škemrá o milost. Bastard, opakoval jsem si v duchu snad už posté. Zatracený arogantní bastard s namaštěnými vlasy.

„Ty *earslingu!*“ ozval se zpoza ohniště ostrý hlas. „Který zatracený zlý duch tě sem přivedl, abys mi pokazil den?“ Zamžoural jsem do přítmi místnosti a chvíli jsem jen civěl. Protože poslední, koho bych se nadál v Æthelredově baště v Gleawecestru, na mě civěl stejně překvapeně. „Tak co, ty *earslingu?*“ zvolal znovu. „Kterí čerti tě sem přinesli?“
Byl to můj otec.

ČÁST PRVNÍ
Umírající pán

Kapitola první

Můj syn vypadal unaveně a viděl jsem, že v něm kypí hněv. Byl promoklý a zablácený, vlasy měl jako mokrou kupku sena po divokém dovádění a z jedné boty mu čouhaly prsty. Na lýtku zřejmě utržil lehkou ránu, protože tam měl zaschlou krev, ale nekulhal, takže jsem se o něj nemusel bát, až na to, že na mě civěl jako náměsíčný idiot. „Nezevluj na mě jako hlupák a raději si poruč pivo,“ řekl jsem mu. „A pověz té holce, že chceš z toho černého sudu. Jsem rád, že tě vidím, Sihtriku,“ dodal jsem.

„Já taky, pane. Já taky.“

„Otče,“ zmohl se můj syn konečně na slovo, i když na mě pořád civěl s otevřenými ústy.

„Kdo sis myslel, že jsem?“ zeptal jsem se ho. „Duch svatý?“ Posunul jsem se, abych udělal na lavici místo. „Posaď se vedle mě, Sihtriku, a pověz mi, co je nového. A ty už konečně přestaň čumět jako tele na nová vrata a objednej si pivo,“ dodal jsem k Uhtredovi. „Z toho černého sudu!“

„Proč z černého, pane?“ zeptal se Sihtric.

„Protože je z našeho ječmene. Hospodský ho má pro své oblíbence.“ Opřel jsem se dozadu o zeď. Když jsem se předklonil, bolelo mě pod žebry, a stejně tak mě bolelo, když jsem seděl rovně. Navíc jsem cítil bolest při každém nádechu. Všechno mě bolelo, ale přesto byl zázrak, že jsem vůbec žil. Cnut Ranulfson mě málem zabil a malou útěchou mi bylo, že ve stejný okamžik, kdy mi jeho Ledový šíp zlomil žebro a probodl plíce, mu čepel mého Hadího dechu prořízla hrdlo. „Panebože, to

bylo krve!“ řekl mi pak Finan. „Vypadalo to tam, jako když se o svátku Samhain zabíjí prase.“

Byla to však Cnutova krev a Cnut byl mrtvý. Vyhnali jsme Dány z větší části Mercie a Sasové vzdávali dík svému ukřižovanému bohu, za to, že je Dánů zbavil, i když ho někteří z nich nepochybně prosili, aby je zbavil ještě i mě. Byli křesťané a já jsem byl pohan, třebaže mi zřejmě zachránil život právě křesťanský kněz. Později mi Æthelflaed řekla, že mi vstrčil do hrudi rákosovou trubičku a vypustil z ní špatný vzduch. Když vyfoukl, páchl prý jako žumpa. „To proto, že z něj vycházel ďábel,“ vysvětlil kněz a potom mi ránu ucpal kravským lejnem, aby se už ďábel do mě nemohl vrátit. Nevím, jestli je to pravda. Víím jen, že jsem celé týdny trpěl bolestmi a každým dnem jsem čekal, že zemřu. Ale pak se mi jednou v novém roce podařilo vstát a postavit se na nohy a teď, téměř o dva měsíce později, mohu jet na koni a dokážu ujít pěšky míli. Přesto jsem dosud daleka nenabyl svých někdejších sil a Hadí dech byl pro mou ruku příliš těžký. Také bolest, někdy až nesnesitelná, neustupovala a z rány mi vytékal páchnoucí hnis. Křesťanský čaroděj zřejmě uzavřel ránu dřív, než ďábel vyšel, a já jsem uvažoval, jestli to neudělal schválně, protože mě křesťané, nebo aspoň většina z nich, nenáviděli. Usmívají se, vyzpěvují ty své žalmy a prohlašují, že jejich víra je prodchnutá láskou k bližnímu, ale zkuste jim říct, že věříte v jiného boha, a najednou začnou dštít zlobu, až jim od úst létají jedovaté sliny. A tak jsem se většinu času cítil slabý a k ničemu, a někdy jsem si dokonce nebyl jistý, jestli chci dál žít.

„Jak ses sem dostal, pane?“ zeptal se mě Sihtric.

„Jak myslíš? Přijel jsem na koni.“

I když to nebyla tak docela pravda. Z Cirrenceastru do Gleawecestru to nebylo tak daleko a opravdu jsem většinu cesty jel na koni. Ale pár mil před městem jsem musel sesednout a ulehl jsem na vůz vystlaný slámou. Bože, jak to bolelo, když jsem se na vůz škrábal! Takhle jsem se nechal dovézt do města, a když mě uviděl Eardwulf, začal jsem sténat a předstíral jsem, že jsem příliš slabý a nepoznávám ho. Ten bastard s namaštěnými vlasy jel podél mého vozu a vedl slizké lži. „Je opravdu smutné vidět tě v takovém stavu, pane Uhtrede,“ řekl. Ve skutečnosti to zname-

nalo, že ho těší vidět mě tak slabého a možná umírajícího. „Jsi příkladem pro nás všechny,“ řečnil dál pomalu a hlasitě, jako bych byl slabomyslný. Opět jsem zasténal, ale nic jsem na to neodpověděl. „Nečekali jsme, že bys sem mohl přijet,“ pokračoval, „ale tys to dokázal.“ Bastard!

Witan byl svolán na den svatého Cuthberta a výzvy vůdčím mercijským pánům, ealdormanům, biskupům, opatům a thénům byly rozeslány s Æthelredovou pečeti s koněm. Stálo v nich, že se mají dostavit na radu k pánu Mercie, ale protože všichni věděli, že pán Mercie je nemohoucí ubožák, který už neudrží ani moč, natož otěže vlády nad Mercíí, bylo mnohem pravděpodobnější, že witan má spíš schválit něco, co navrhne Eardwulf. Já jsem žádnou výzvu neočekával, ale k mému úžasu ke mně přijel posel s listem obtěžkaným Æthelredovou velkou pečeti. Uvažoval jsem, proč mě tam ten bastard chce. Byl jsem hlavní přívrženec Æthelflaed, a přesto jsem dostal pozvání. Proč? „Chce tě zabít, pane,“ mínil Finan.

„Proč by se s tím obtěžoval? Vždyť už teď jsem spíš mrtvý než živý.“

„Chce tě tam, protože zamýšlí kydat špínu na Æthelflaed, a když se witanu zúčastníš ty, nebude se moct říkat, že se jí nikdo nezastal,“ uvažoval Finan dál.

To se mi zdálo jako chabý důvod, ale žádné jiné vysvětlení mě nenapadlo. „Možná,“ připustil jsem.

„Dobře vědí, že ses ještě pořádně nesebral a nemůžeš jim dělat problémy,“ dodal Finan.

„Možná,“ opakoval jsem. Bylo jasné, že tenhle witan má rozhodnout o budoucnosti Mercie, a stejně tak jasné bylo, že Æthelred udělá všechno, čeho je ještě schopen, aby zajistil, že jeho žena nebude mít na této budoucnosti žádný podíl. Tak proč mě tedy zvalí? Vědí, že promluví v její prospěch, ale vědí také, že jsem zraněním oslabený. Mám tedy opravdu sloužit pouze k tomu, aby dokázali, že se dostalo sluchu všem názorům? Moc se mi to nezdálo, ale rozhodl jsem se, že pokud spoléhají na mou slabost a neschopnost vážně do diskuse promluvit, jenom v nich tuhle víru posílím. Proto jsem si dal tak záležet, abych působil před Eardwulfem jako troska. Ať si ten bastard klidně myslí, že jsem nemohoucí.

Což ostatně nebylo daleko od pravdy. Ale stále jsem žil.

Můj syn si přinesl pivo a přitáhl si stoličku, aby mohl sedět vedle mě. Dělal si o mě starost, jenže já jsem na jeho otázky jen mávl rukou a začal jsem se ptát sám. Pověděl mi o boji s Hakim a pak si postěžoval, že mu Eardwulf ukradl otroky i kořist. „Jak jsem mu v tom mohl zabránit?“ zeptal se.

„Taky to od tebe nikdo nechtěl. Æthelflaed dobře věděla, že to Eardwulf udělá,“ dodal jsem, když jsem viděl, že se tváří nechápavě. „Proč by tě jinak do Gleawecestru posílala?“

„Přece proto, že potřebuje peníze, ne?“

„Potřebuje větší podporu Mercianů,“ odpověděl jsem. Stále se tvářil nechápavě. „Tím, že tě sem poslala, dává najevo, že bojuje. Kdyby jí šlo opravdu o peníze, poslala by otroky do Lundene.“

„Takže předpokládá, že pár otroků a dva vozy rezavých drátěných košil mohou witan nějak ovlivnit?“

„Viděl jsi v Ceasteru nějaké Æthelredovy muže?“

„Samozřejmě že ne.“

„A jaká je základní povinnost vládce?“

Chvilí přemýšlel. „Bránit své území?“

„Jenže Mercie se teď chystá hledat nového vládce. Koho asi?“ zeptal jsem se.

„Někoho, kdo dokáže bojovat,“ řekl pomalu.

„Kdo dokáže bojovat, vést a jít příkladem,“ dodal jsem.

„Tebe?“ zeptal se.

Málem jsem ho za jeho hloupost pleskl přes ucho, ale už nebyl malý kluk. „Samozřejmě že mě ne!“

Můj syn se zamračil a přemýšlel. Věděl, jakou odpověď od něj očekávám, ale schválně mi nechtěl vyhovět. „Eardwulfa?“ řekl místo toho. Nic jsem na to neodpověděl. „Bojoval s Walesany a říká se, že válčit umí,“ dodal.

„Bojoval s nájezdníky s holou prdelí,“ prohlásil jsem pohrdlivě. „Kdy naposledy vtrhlo do Mercie nějaké waleské vojsko? Navíc Eardwulf není velmož.“

„Takže pokud nemůže vést Mercii on, kdo tedy?“

„Ty dobře víš kdo,“ řekl jsem, a když pořád odmítal vyslovit to jméno, udělal jsem to já. „Æthelflaed.“

„Æthelflaed,“ opakoval a pak jen zakroutil hlavou. Věděl jsem, že z ní má respekt, a možná se jí dokonce bojí. A také jsem věděl, že ona jím pohrdá, stejně jako pohrdala svou dcerou. Byla v tomhle dcerou svého otce; neměla ráda lehkomyšlnost a bezstarostnost, a naopak si cenila zodpovědných lidí, kteří berou život jako vážnou povinnost. Se mnou se smířila – zřejmě si uvědomovala, že v boji dokážu být stejně vážný a zodpovědný jako kterýkoliv z jejich ponurých kněží.

„A proč myslíš, že by tím vůdcem nemohla být Æthelflaed?“ zeptal jsem se.

„Protože je žena,“ odpověděl.

„No a co?“

„Říkám, že je žena.“

„To vím. Měl jsem možnost se o tom přesvědčit.“

„Witan si nikdy nezvolí za vládce ženu,“ prohlásil přesvědčeně.

„To je pravda,“ ozval se Sihtric.

„A koho jiného tedy zvolí?“

„Jejího bratra?“ nadhodil můj syn a zřejmě měl pravdu. Edward, král Wessexu, chtěl mercijský trůn, ale nechtěl se ho zmocnit. Chtěl být vyzván, aby se stal mercijským vládcem. Možná právě to měl tenhle witan schválit. Neviděl jsem žádný jiný důvod, kvůli němuž by se měl svolávat. Cítil jsem, že Æthelredův nástupce by měl být vybrán teď, ještě předtím, než Æthelred zemře, aby se zabránilo nepokojům, a možná i otevřené válce o trůn, které tak často následují po smrti vládce. Nepochyboval jsem, že sám Æthelred chce mít jistotu, že vládu po něm nepřevzme jeho žena. To by si raději nechal hryzat koule vzteklým psem, než by to připustil. Takže kdo jeho moc zdědí? Eardwulf ne, tím jsem si byl jistý. Byl sice schopný a možná statečný a také se o něm nedalo říct, že je hlupák. Ale witan bude chtít muže urozeného. A i když Eardwulf nebyl plebejec, nebyl ani ealdorman. A já jsem neviděl žádného mercijského ealdormana, který by vynikal nad ostatní, možná s výjimkou Æthelfritha, který ovládal většinu území severně od Lundene. Æthelfrith byl hned po Æthelredovi ze všech mercijských velmožů nejbohatší, ale žil příliš daleko od Gleawecestru a jeho sporů, často se spojoval se Západosasy, a pokud mi bylo známo, ani se neobtěžoval na witan přijet.

A možná vůbec nezáleželo, co witan doporučí, protože nakonec rozhodnou Západosasové, kdo nebo co bude pro Mercii nejlepší.

Aspoň tak jsem si to myslel.

Ale měl jsem přemýšlet víc.

Witan začal, jak jinak, nudnou bohoslužbou v chrámu svatého Oswalda, který patří k opatství postavenému Æthelredem. Dovlekl jsem se tam o berlích, i když jsem je nepotřeboval, ale rozhodl jsem se dělat ze sebe víc postiženého a nemohoucího, než jak jsem se cítil. Opat Ricseg mě přivítal s přehnanou úctou, dokonce se mi pokusil uklonit, což muselo být s jeho obrovským břichem namáhavé. „Jsem velmi smutný, když vidím, jak trpíš, pane Uhtrede,“ řekl. Přeložil jsem si to, že by skákal radostí, kdyby nebyl tak zatraceně tlustý. „Můj Bůh ti žehná,“ dodal a naznačil buclatou rukou kříž, zatímco se ke svému bohu modlil, aby seslal z výšin blesk a jednou provždy mě jím srazil. Poděkoval jsem mu stejně neupřímně jako mi on žehnal, pak jsem se posadil na kamennou lavici v zadní části chrámu a opřel se o zeď. Vedle mě seděli na jedné straně Finan a na druhé Osferth. Ricseg se při vítání nových účastníků kolébal kolem nás a zvenku doléhalo řinčení zbraní, které muži odkládali před chrámem. Nechal jsem venku svého syna a Sihtrika, abych měl jistotu, že mi žádný bastard neukradne Hadí dech. Opřel jsem si hlavu dozadu o zeď a snažil se odhadnout, na kolik musely přijít stříbrné svícny, které stály po stranách oltáře. Byly velké, těžké jako válečná sekera a pokapané voňavým včelím voskem, zatímco světlo z jejich tuctu svící se odráželo od stříbrných relikviářů a zlatých mís, navršených na oltáři.

Křesťanský chrám je chytrá věc. Jakmile nějaký pán zbohatne, postaví kostel nebo konvent. Æthelflaed trvala na tom, že postaví kostel v Ceasteru ještě dřív, než začala opravovat valy a prohlubovat příkop. Říkal jsem jí, že je to marnění peněz a dosáhne tím jen toho, že postaví domov pro muže jako Ricseg, v němž budou tloustnout. Avšak od svého úmyslu se nedala odradit. Jsou stovky mužů a žen, kteří žijí z kostelů, opatství a konventů a většinou nedělají nic jiného než jedí, pijí a občas mumlají modlitby. Mniši samozřejmě pracují. Obdělávají pole, trhají plevel, kácí stromy, nosí vodu a opisují knihy, ale to všechno, jen aby jejich nadří-

zení mohli žít jako velmoži. Je to chytré, zařídit si, že vám blahobyt a pohodlí budou zajišťovat jiní lidé.

„Už to brzy skončí,“ zašeptal Finan v domnění, že jsem zahučel bolestí.

„Neměl bych požádat o víno slazené medem, pane?“ zeptal se mě Osferth starostlivě. Byl to jediný nemanželský syn krále Alfreda a nejslušnější člověk, který kdy chodil po zemi. Často jsem si říkal, jakým králem mohl Osferth být, kdyby se narodil Alfredově manželce, a ne nějaké umouněné služtičce, která si zvedla sukni, aby se nechala obšťastnit králem. Nepochyboval jsem, že by se Osferth zhostil královských povinností skvěle a byl by moudrým, chytrým a slušným panovníkem. Jenže Osfertha jednou provždy poznamenalo to, že byl bastard. Jeho otec se z něj pokusil udělat kněze, ale syn si vybral jinou životní cestu a stal se bojovníkem. A já jsem mohl mluvit o štěstí, že ho mám ve své družině.

Zavřel jsem oči. Mniši prozpěvovali a jeden z Kristových čarodějů mával železnou miskou zavěšenou na řetízcích a šířil po celém chrámu dým. Kýchl jsem, až mě to zabolelo. Náhle u dveří nastal rozruch a já jsem myslel, že přichází Æthelred. Ale když jsem otevřel jedno oko, uviděl jsem, že je to biskup Wulfheard s houfem kněží za patami. „Jestli se někde chystá nějaké darebáctví, musí být tenhle děvkař u jeho zrodu,“ zabručel jsem.

„Ne tak hlasitě, pane,“ napomenul mě Osferth.

„Děvkař?“ podivil se Finan.

„Ano,“ přikývl jsem. „Aspoň se to říká u Snopu.“

„To nemůže být pravda,“ zhrozil se Osferth. „Vždyť je ženatý!“

Zasmál jsem se a znovu jsem zavřel oči. „Už takové věci raději neříkej,“ prosil jsem Osfertha.

„Proč ne? Vždyť je to odporná pomluva. Biskup je opravdu ženatý.“

„Neměl bys takové věci říkat, protože mě bolí, když se jim zasměju.“

Wulfheard byl biskup z Herefordu, ale většinu svého času trávil v Gleawecestru, protože tam měl Alfred své bezedné truhlice. Wulfheard mě nenáviděl, a aby mě vyhnal z Mercie, spálil mi statek ve Fagranfordě. Nepatřil k tlustým kněžím, naopak byl hubený jako tyčka. A když mě teď uviděl, přiměl se roztáhnout své tvrdé rysy do strnulého úsměvu. „Buď zdrav, pane Uhtrede,“ pozdravil mě.